

N:o 12.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894; gifven Stockholms slott den 31 december 1902.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Ossian Berger.

Förslag

till

Lag

*om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning
den 25 maj 1894.*

Häri genom förordnas, att 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894 skall erhålla följande ändrade lydelse:

I stillhet skall jordfästas den, som blifvit afrättad eller ljutit döden under föröfvande af groft brott.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 31 oktober 1902

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Berger i underdånighet:

Riksdagens skrifvelse den 8 sistlidne april, deruti anhållits, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i lagen den 25 maj 1894 om jordfästning, att gällande bestämmelser om jordfästning i stillhet ej må äga tillämpning i fråga om jordfästning af den, som förgjort sig själf;

öfver hvilken framställning samtliga domkapitel äfvensom hofkonsistorium och Stockholms stads konsistorium afgifvit infortrade underdåniga utlåtanden, därvid domkapitlen i Strengnäs, Göteborgs, Hernösands och Visby stift bifogat inkomna yttranden i ärendet från präster i berörda stift.

Efter att hafva redogjort för innehållet af handlingarna i ärendet yttrade föredragande departementschefen:

»Såsom af den lämnade redogörelsen framgår, har Riksdagens förevarande framställning i allmänhet icke vunnit något understöd af de i ärendet hörda myndigheterna. Framställningen synes mig dock vara i hög grad behjärtansvärd. Uppenbart torde nämligen vara att, såsom Riksdagen erinrat, ifrågavarande stadgande om själfspillingars jordfästning i stillhet, hvilket ej drabbar den felande själf, icke kan antagas inverka till förhindrande af gärningen, men deremot ofta för den afidnes anhöriga och öfriga närstående utgör en oförskylld anledning till sorg och bekymmer utöfver hvad själfva dödsfallet i sådant afseende medfört. Dertill kommer att tillämpningen af stadgandet ofta måste blifva synnerligen godtycklig. Stadgandet afser ju icke de fall, då den, som förgjort sig själf, var afvita eller, enligt läkares intyg, af sjukdom eller ålderdomssvaghet eller annan, utan egen skuld, iråkad förvirring saknade förståndets fulla bruk, och det torde ligga i öppen dag, huru svårt eller stundom rent af omöjligt det kan vara att afgöra, om gärningen skett under sinnesförvirring, eller, därest detta anses utredt, huruvida sinnesförvirringen uppkommit genom egen skuld eller ej.

I åtskilliga af de i ärendet afgifna yttrandena har framhållits, att jordfästningen i stillhet icke är afsedd att innebära någon dom öfver den döde utan allenast åsyftar att uttrycka kyrkans sorg öfver det skedda. Det torde emellertid icke kunna undgås, att användandet af denna form af jordfästning af den stora allmänheten uppfattas som en kyrkans dom öfver den afidne; och åtskilliga af de inkomna yttrandena gifva ock oförtydbart vid handen, att en dylik uppfattning ej heller är främmande för en del af prästerskapet. En sådan dom öfver själfspillingen var helt naturlig i forna tider, då man ansåg sig i allmänhet böra vid bestämmande af sättet för begrafningen ingå i pröfning af den afidnesandel och då lagen i enlighet härmed innehöll bestämmelser, hvarigenom begrafning i stillhet föreskrefs för dem, som fört ett ogudaktigt lefverne och dött i grofva synder, liksom för dem, hvilka ljutit döden genom omåttligt förtärande af starka drycker. Sedan uppfattningen härutinnan ändrats och nämnda bestämmelser blifvit upphäfd, synes föga anledning förefinnas att i fråga om själfspillingar fasthålla vid en dylik pröfning. Nästan alla de skäl, som blifvit anförda mot den nu ifrågasatta ändringen, kunde också med lika fog hafva åberopats, då fråga var om upphäfvandet af ofvanberörda äldre bestämmelser.

Allmäneligen har i de inkomna yttrandena erinrats att, därest

den af Riksdagen äskade lagändringen skall genomföras, det blifver erforderligt att vidtaga ändring i kyrkohandboken såväl beträffande formuläret för det tillkännagifvande af timadt dödsfall, som enligt 1 § i lagen angående jordfästning skall ske vid högmässogudstjenst, som ock i fråga om ritualen vid den vanliga jordfästningen, särskildt den inledande bönen. Hvad angår förstnämnda formulär är dock att märka, att därvid redan finnes i handboken införd en erinran, att nödig varsamhet bör vid särskilda fall iakttagas. Därest någon jämkning i jordfästningsritualen skulle blifva nödig, hvilket icke synes mig visst, torde detta icke möta svårighet och icke böra utgöra hinder för den ifrågasatta lagändringen, om denna eljest befinnes önskvärd. Frågan om ändringar i kyrkohandboken, som ankommer på ecklesiastikdepartementets föredragning, läser i allt fall icke behöfva afgöras i ärendets nuvarande skick.

Enligt nu gällande bestämmelser föreskrifves jordfästning i stillhet utom för själfspillingar allenast för dem, som blifvit afrättade eller ljutit döden under föröfvande af groft brott. Därest nu denna form af jordfästning icke vidare skulle äga tillämpning på själfspillingar, kan det ifrågasättas, om densamma bör bibehållas för de återstående, sällan förekommande fallen. Då emellertid de skäl, som tala för en ändring i jordfästningssättet beträffande själfspillingar, ingalunda i lika mån göra sig gällande för nämnda fall och en dylik ändring i fråga om dem antagligen icke skulle äga stöd i den allmänna uppfattningen, synes det lämpligast att icke utsträcka ändringen utöfver hvad Riksdagen begärt.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i enlighet med det anförda upprättadt förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894, af den lydelse bilagan litt. A vid detta protokoll utvisar, hemställde han i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhämtas.

Till deuna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ex protocollo
Erik Ölander.

Bil. Litt. A.

Förslag

till

Lag

*om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning
den 25 maj 1894.*

Häri genom förordnas, att 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894 skall erhålla följande ändrade lydelse:

I stillhet skall jordfästas den, som blifvit afrättad eller ljustit döden under föröfvande af groft brott.

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kungl. Maj:ts
högsta domstol tisdagen den 11 november 1902.*

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: CARLSON,
CLAËSON,
HELLSTRÖM,
BILLING,
BOHMAN,
CASSEL,
QUENSEL.

Tillförordnade byråchefen för lagärenden, konstituerade revisionssekreteraren Petréén föredrog:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 31 nästlidne oktober, utvisande, att Kongl. Maj:t i nåder förordnat, att högsta domstolens utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas öfver upprättadt förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894; varande förslaget under litt. A bilagdt detta protokoll.

Justitieråden *Carlson, Hellström, Billing, Bohman, Cassel* och *Quensel* lämnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet *Claëson* åberopade dels hvad senaste kyrkolagskomité i dess den 5 april 1892 afgifna betänkande, hvilket väsentligen

låge till grund för lagen den 25 maj 1894, anført beträffande jordfästning i stillhet, dels ock i hufvudsak hvad de i ärendet hörda kyrkliga myndigheter erinrat emot den af Riksdagen ifrågasatta förändringen i nämnda lag; och ansåg justitierådet sig böra afstyrka det nu framlagda lagförslaget.

Ex protocollo
Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott onsdagen den 31 december 1902

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
Justitieråden: SKARIN,
QUENSEL.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Berger i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 31 sistlidne oktober inhämtade yttrande öfver det vid nämnda protokoll fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894; och hemställde föredragande departementschefen, att förslaget, hvilket af högsta dom-

stolens fleste ledamöter lämnats utan anmärkning, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
Erik Ölander.
